

2004
Nr6

HIIR

AJA SASSI
LOOMADE
NAHAD!

INTERVJUU
MATI KAALUGA

TALLINNA
LOOMAEED
OOTAB KÜLLA

RDA

MEISTE
LÕVI

SITIKAS PEETRI
TAHETUND

Loomaia eri

Tule loomaaeda!

Nüüd on ta siis lõpuks käes. Suvi nimelt. Sai teda oodatud mis sai, aga lõpuks ta ometi tuli. Koolid ja lasteaiad on läbi saanud. Mida aga vaadusega peale hakata?

Täheke soovib sul minna näiteks loomaaeda. Vaatama, kuidas läheb elevant Carli haigel hambal. Imetelema uut alpinaariumi. Silutama ja sülle võtma 1. juunist avatud laste zoo's loomaaia väiksemaid elanikke.

Kindlasti on igal lapsel oma lemmik, kelle puuri juurde ta loomaaias kohe minna tahab. See ei pruugi iga kord olla suur elukas: tiiger, hüljes või jääkaru. See võib sama hästi olla ka väike loom. Näiteks leemur või käabusmarmosett. Või hoopis mõni sisalik või huvitav lind.

Kui sul aga ei ole võimalik loomaaeda tulla, aitab Täheke sul ometi selle osade asukatega tutvavaks saada. Selleks me oma loomaaia-eri tegimegi. Lahedat lugemist!

TÄHEKE

Lauluväljaku suvekeskus alustab

Pärast jaanipäeva avaneb Tallinna lauluväljakul esmakordselt suvekeskus, kuhu oodatakse lõbutsema igas vanuses inimesi.

Lauluväljaku pargi merepoolsel alal alustavad tegutsemist suvekohvik, minigolf, rulluisu- ja rattarent ning mootorskuutrite rent. Uue asfaldikatte saanud teed on rulluisutamiseks justkui loodud. Julgematele rajatakse tõenäoliselt ka skatepark. On võrkpalliplatsid, võimalus rentida petanque varustust jpm. Lisaks levib siin traadita internetiühendus WiFi.

Kui suuri üritusi (Laulupidu, Õllesummer) ei toimu, on Suvekeskus lahti iga päev kell 8-23, atraktsioonid avatakse kell 12.

Samuti on avatud tuletorn ja soovijad võivad imetleda imekaunist vaadet Tallinna lahele ja linnale.

Võta sõber ja vanemad kaasa ja tulge veetke ilus päev suvekeskuses! Lähem info

www.lauluvajak.ee

Jutumull, jutumull

Maikuu Tähekesel jutumulli mängust vaatas meile vastu naerunäoga tüdruk, kes kastis hiidpikka lille. Tahtsime teada, mida ütles lill tüdrukule. Nüüd saavad parimad vastajad auhinnaks VHS-kassetid Oscari pärjalinud animafilmiga „Kalapoeg Nemo“. Aitäh levifirmale BDG!

Samuti annab välja ergutusauhinna. Selleks on raamat „Kui ma oleksin suur“.

Võiduvastused:

Lill ütleb:

„Einoh sina plika, ära kalla mulle niipalju vett kaela, ma ei oska ujuda!“

Aliis Andersohn, 12 a

Viljandi

Lill ütleb:

„Kasta, kasta nüüd, ma tahan juba kiiremini laeni jõuda!“

Nele Maaniit, 12 a

Viinistu küla, Harjumaa

Ergutusauhind

Lill laulis:

„Kui mind kastad kraaniveega,

mitte piparmünditeega,

ilus lill saab minust siis,

emale mu kingiks viid!“

Renno Tamtik, 6a, Tagavere küla, Saaremaa

Uus jutumull

Mida ütleb puuris konutav karu linnule, kes istub jõehobu avatud suul? Kirjuta Tähekesele aadressil Roosikrantsi 6 Tallinn 10119 või meiliga taheke@perioodika.ee.

Ootame sinu kirja 23. juunini.

VASTUSELE LISA KINDLASTI OMA NIMI, VANUS JA POSTIAADDRESS.

Parimad vastajad saavad seekord auhinnaks kolm kahele inimesele kehtivat vabapääset lauluväljaku suvekeskusesse.

Lood loomaaiast

Haige hambaga elevant Carl, üksindust armastavad kaeluskarud Aleks ja Berta, telestaarist tiigineiu Britta, šimpansid Betty ja Quincy – nende ja veel paljude teiste loomade kodus on Tallinna loomaaed. Lisaks neile elab siin veel sadu erinevaid linde, roomajaid, kahepaikseid ja kalu.

Igal loomaia asukal on oma lugu. Nagu inimeselgi. Muidugi ei saanud me kirjutada kõigist Tallinna loomaia loomadest. Valisime neist välja vaid mõned, et neid sulle tutvustada.

Tänavu augustis saab Tallinna loomaaed 65 aastaseks. Sellel puhul ootab ta sind külla.

Kaeluskarud Aleks ja Berta

Tallinna loomaaias elavad emane kaeluskaru Berta ja isane Aleks. Räägitakse, et Aleks olnud kunagi tsirkusekaru, kes “töötas” enne loomaaeda sattumist Venemaal Nikolajevi linna tsirkuses. Aga võib-olla on see vaid kuulujutt.

Kaeluskarud on pruun- ja jääkarust väiksemad ja näevad ka täiskasvanult välja nagu armsad karvased kaisuloomad. Kaeluskarud on segatoidulised loomad, kes võivad looduses elada kuni 40 aastat

vanaks. Aleks ja Berta on mõlemad juba suhteliselt eakad ja järglasi enam ei saa.

Karud elavad looduses üksikult. Ka loomaaias ei taha nad omavahel palju suhelda. Kui Aleks ja Berta elavad aastaringselt koos, magavad nad eri puurides. Kui Aleks on basseinis väikest suplust tegemas, siis ta Bertat sinna ei luba. Aleksile meeldib väga basseinis supelda. Seal ta siis pritsib ja sulistab kasvõi kogu päeva, kuigi on ise juba eakas karu. Berta peab aga samal ajal sisepuuris olema.

Tiiger Britta on paras huligaan

Legend räägib, et kui jahimees leiab Amuuri taigas tiigri vurrukarva, siis toob see suurt õnne. Ka loomaia tiigrite puuris leiab kevadel selliseid karvu.

Enamus loomaaidu peab Amuuri tiigreid, kuna see on ainus tiigriliik, mis ei karda oma elupaiga tõttu külma. Praegu on Tallinna loomaaias kolm tiigrit. Piiga ja Bronto on täiskasvanud, üks alles nooruke. Noore tiigri nimi on Britta. Ta on meie loomaaias sündinud ja esinenud ka “Loomakliiniku” saates.

“Britta on paras huligaan,” ütleb loomaia töötaja tädi Anne. “Inimesed nägid telekast, kuidas me temaga mängisime ja arvavad, et ta on hea loom. Aga tegelikult ei ole. Kui me temaga suhtleme, siis me juba teame, et ta pole enam väike tiigrikutsikas, vaid

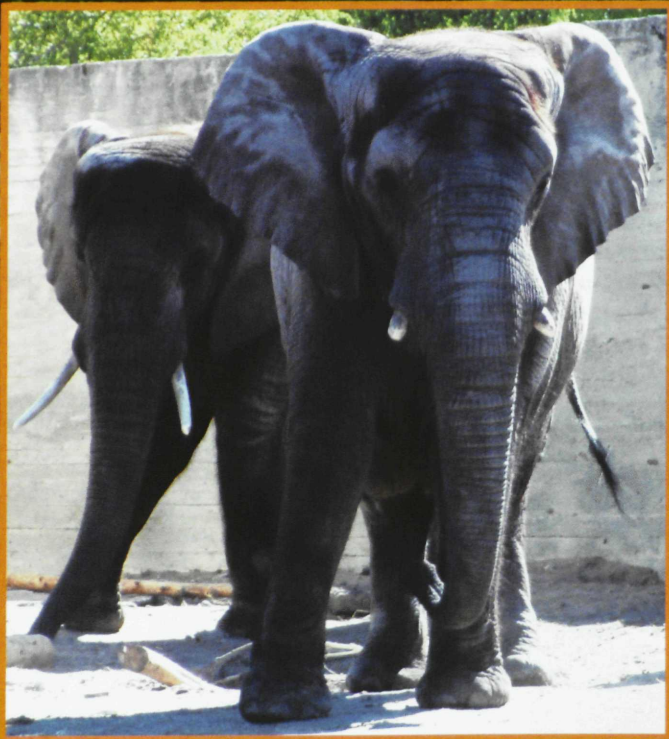
täiskasvanud kiskja. Päris suhu me talle kätt ei pane. Mõnikord me muidugi räägime temaga ja silitame, aga oma töötajad peavad väga täpselt teadma, kuidas ja kui palju seda teha tohib. Meiegi tahame ju elus ja terved olla.”

Amuuri tiigrid elavad 20–25 aastaseks ja võivad täiskasvanuna kaaluda kuni 300 kilo. Kuna nad on kiskjad, on nende põhitoiduks liha. Loomadel, kes söövad ainult liha, on loomaaias ette nähtud ka näljapäevad. Magu peab vahepeal puhkama. Looduses kütivad tiigrid peamiselt hirvlasi ja metssigu ja mõnikord söövad ainult korra nädalas.

Ka Brittal on nädalas kaks näljapäeva. Muidu on Britta aga väga suur kalaarmastaja ja tema lemmiktoit on lapsest peale olnud räimed.

Elevant Carl on hammastega hädas

Tallinna loomaaias elab kolm Aafrika elevanti, kaks emast ja üks isane loom, kes on püütud Keeniast, Kruegeri rahvuspargist, 19 aastat tagasi.

Isase elevanti Carliga on praegu raske hakkama saada, sest tal on juba pikemat aega probleem võhkadega. Võhad on elevanti lõikehambad, mis kasvavad kogu elu vältel. Carl murdis eelmisel aastal ühe võha ära. Siis valutas see hirmsasti ja Carl ei saanud valu tõttu kuidagi olla. Lõpuks tuli Inglismaalt spetsiaalne hambaravimeeskond, kes teda ravis, et ta jälle normaalset elu saaks jätkata.

Kuid valu tuli mõne aja pärast jälle tagasi. Maikuus külastas Carli taas hambaravimeeskond, kes avastas, et võha alla tekkinud põletiku tõttu tuleb võhk tervenisti ära võtta. See on

Carli jaoks muidugi kurb, aga vähemalt ei pea ta enam siis piinavat hambavalu tundma.

Elevant saab täiskasvanuks umbes 20 aastasel ja elab ligi 70 aastaseks – üsna sarnaselt inimesega. Looduses on nii, et peamiselt elevantidest ja emastest elevantidest koosnev karja juhivad vana täiskasvanud emasloom. Isased elevantid elavad üksinda. Tallinna loomaaias ei olegi elevantidel kahjuks õiget karja, sest kaks elevantidruki on täpselt ühevanused ja vana kogenud elevantiema rollis peab seetõttu olema hoopis dresseerija.

Elevanti kõige tähtsam kehaosa on lont. See on talle vajalik nii joogi kui söögi võtmiseks, löömiseks, tõmbamiseks, haistmiseks ja paljudeks muuks. Mõnes mõttes teeb lont elevanti ka loomaaias veelgi ohtlikumaks, sest elevant oskab lonti soovi korral igalt poolt läbi pista.

Elevantide jaoks on vaja palju ruumi. Kuna Tallinna loomaaias on ruumipuudus, ei saa isane ja emased elevantid korraga õues olla. Järgmisel aastal valmib ehk ka elevantiala juurdeehitus. Siis saab elevantipoiss Carl endale päris oma aia.

Šimpansid viskavad vimkaside

Loomaaias elab kolm šimpansit. Amsterdamis loomaaiast saadud isane Pino saab suvel 17 aastat vanaks. Emased Betty ja Quincy on nooremad, aga nemad on ära võetud salakaubitsetajate ja nende täpset vanust ei teata. Kuna šimpansid võivad elada umbes 50 aasta vanuseks, on Tallinna loomaia inimesed veel üsna noored.

Kui šimpansid näevad puuriklaasi taga tuttavaid inimesi, siis tervitavad nad neid omal moel. Näiteks sikutab Quincy sinise plastmass-tünni klaasi ette, istub selle otsa ja surub nina vastu klaasi. Samal ajal koputab ta sõrmega

vastu klaasi ja surub kõrva vastu klaasplaati-de vahele jäävat pisikest pragu, lootes kuulda nähtava pildi kõrvale ka hääli.

Inimesed on väga nutikad. Kui on võimalik midagi lahti keerata või kruttida, siis seda nad ka teevad. Kruvikeerajad oskab šimpans samuti kasutada. Kui ta kusagilt võtmekimbu kätte saab, proovib ta erinevaid võtmeid seni, kuni saabki luku lahti.

Täiskasvanud šimpans kaalub kuni 70 kilo, seega umbes samapalju kui täiskasvanud inimene. Tal võib olla sama palju jõudu kui kuuel täisjõus mehel.

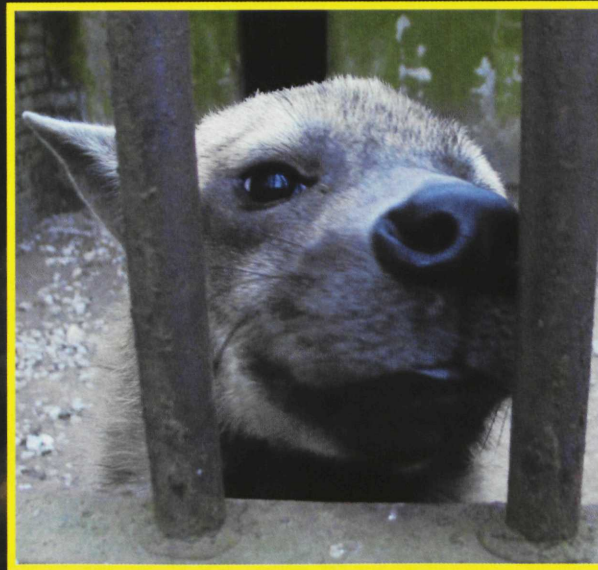
Mida loomaia-ahvid söövad? Lemmiktoit on šimpansidel muidugi banaan – seda sööksid nad kasvõi hommikust õhtuni. Kuigi nemad peavad banaanid püstitoiduks, ei ole ainult banaanide söömine tervisele hea. Lisaks magusatele puuviljadele söövad nad hea meelega ka sibulat, paprikat ja porrulauku.

Saiamaiad hüäänid

“Inimesed arvavad, et hüäänid on ühed vastikud loomad ja raipesööjad. Tegelikult pole see nii. Hüäänid oskavad naeratada, suunurgad ülespidi. Nad räägivad talitajatega omas keeles. Mõnikord ronivad nad sülle ja tõmbavad keelega üle näo. Kuidas nad siis halvavad on?” küsib talitaja Anne Saluneem, kes 13 hüääniga loomaiaa töötajatest kõige paremini läbi saab.

Filmides näidatakse enamasti tähnikhüääne. Seetõttu on levinud arvamine, et on olemas ainult üks liik hüääne. Aga Tallinna loomaaias elavad vööthüäänid on tähnikhüäänidest erinevad. Tähnikhüään on põhiliselt raipe- ja lihasööja, vööthüään aga sööb kõike. Loomaiaa hüäänid armastavad näiteks magusaid puuvilju ning isegi magusaid saiu! Lisaks saavad nad söögiks keedetud ja toorest liha,

muna, piima, keedetud kala, erilist koeratoidu sarnast kuivtoitu ja kaks korda nädalas ka rosinaid ja pähkleid, mõnikord ka magusaks tehtud kohupiima ning moosi või meega saia.

Kuigi hüäänid on soojamaa loomad, on nad meie loomaaiaga harjunud. Ainult et kui õues on rohkem kui kümme külmakraadi, on nad tavaliselt majas kinni. Külmal võib kõrvad ära võtta.

Hüään elab keskmiselt umbes 15-20 aastaseks ja täiskasvanuks saab umbes pooleteise kuni kahe aastase, looduses veidi hiljem.

Valge vares on looduse vingerpuss

Kõik lapsed tunnevad tavalisi vareseid, kes parkides ja metsatukkades kraaksuvad ja muruplat-sidel tähtsa näoga ringi jalutavad. Valge vares ehk albiinovares on looduses aga ülimalt haruldane leid – tema nägemise tõenäosus võrdub ehk lotovõidu omaga.

Et valged varesed on looduse äpardused ja sünnivad vaid mõne veidra juhu kokkulangemisel, ei võta teised varesed neid kunagi oma parve. Tavaliselt nokitakse vaesed albiinovaresed teiste poolt lausa surnuks. Kuna albiinovaresed on lisaks silmatorkavale välimusele tavalistest varesetest ka märksa äbarikumad, on nende ainus võimalus ellu jäämiseks loomaaeda sattumine.

Tallinna loomaaeda sattusid kaks isast albiinovarest, nagu paljud teisedki loomad, inimeste abiga. Metsas jalutanud inimesed märkasid ühtäkki koledasti kriiskavat vareseparve, kes millegi ümber tiirles, justkui seda rünnata üritades. Lähemale liikudes selgus, et varesed üritasid rünnata maapinnal kõssitanud kaht albiinovarese poega.

Head inimesed ajasid vareseparve eemale ning tõid õnnetud valged linnud loomaaeda. Siin saavad nad elada rahu oma puuris.

Kurb on see, et Tallinna loomaiaa albiinovarestelt ei ole saadud poegi. Kui varesed ükskord nii vanaks saavad, et peavad parematele jahimaadele lendama, kaob valge vares võibolla loomaaiast üldse. Kuni mõni hea inimene jälle looduse äpardusena sündinud linna sõbralikku varjupaika toob.

PRIIT LIIVISTE

Fotod: Raivo Tiikmaa ja Tallinna loomaaed

Hubba Bubble Bubble 5

esitleb

180 cm maasikamaitselist mullinatsu

WRIGLEY

Aja nahad sassi!

Hiljuti ilmus üks põnev raamat, mille nimi on „Lumelövi ja segadus nahkadega“. Selles muinasjutus lähevad Aafrika džunglis vahetusse loomade nahad – elevant saab näiteks leopardi naha, ninasarvik sebra oma ja nii edasi. Kõik on kohutavalt vihased ja neegripoiss Nata asub asja uurima. Talle tuleb appi inimese keelt kõnelev ja väga tark Lumelövi. Lövi korraldab loomade hulgas juurdluse ja loob lõpuks korra majja.

Looduse poolt on igale loomale antud oma nahk. Aga mis saab siis, kui nahad sassi lähevad? Võta pliats ja värvi need loomakujud täpselt sellise nahaga nagu sulle meeldib. Siis võta ümbrik ja saada pilt Tähekeste toimetusse aadressil Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Parim kunstnik saab auhinnaks Sülli Reet Vaino raamatu „Lumelövi ja segadused nahkadega“.

Toredat joonistamist!

Täheke

Postipaun

JUTUD JA LUULETUSED LOOMADEST

Täheke toimetusse kogunes õige palju laste töid erinevatest loomadest. Nii näiteks saabus meile valik Tõstamaa Keskkooli õpilaste loomingust, kes kirjutasid jutte ja luuletusi oma väiksematele õdedele-vendele. Selle kõrval on ka toredaid pilte ja loomamuinasjutte tänavu kevadel Tartus Audentese Erakooli eestvõttel peetud joonistamise ja muinasjuttude vestmise võistlusest. Joonistusvõistlusel "Pildile püütud muistend" osales ligi 200 tööd pea kõigist Tartu koolidest. Iga pildi alla on ka kirjutatud, millise koha üks või teine autor sai.

Kuid muinasjutuvõistlusi ei peeta ainult Tartus. Tallinnas korraldati näiteks Mustamäe koolide jutuvõistlus „Kaasaegne muinasjutt“ Sellelt konkursilt avaldame samuti ühe lõppvooru jõudnud loo.

Ees on suvi ja pikk-pikk koolivaheaeg. Loodetavasti ei unusta te sel ajal ka Tähekest. Kirjutage ja joonistage meile!

Puuma

Puuma minu lemmik neist, ei sa leia sellist teist. Musta värvi, kuri ka Koju tahaks sellist ma...

Erineb ta minu kassist, kellel tihti karvad sassis. Ronib puuma ikka puudel, kõike väga hästi kuuleb.

Leopard

Enda kaitseks tal on tähnid, see on lähedam kui graffit. Vedeleb ta puude otsas, tal ei ole söögiks oksad....

Saagiks langeb kits või jänes, olgu see kuitahes väle. Leopard jookseb üks ja kaks – saakloom käes tal nagu naks!

Lõvi

Lõvi värvilt pruunikas, ringi kõikjal uudistab. Vägev lakk on isalõvil, lõugadest tal kostab LÖRIN.

Tulehobune. Marko Naarits, Tartu Kommertsgümnaasium. I koht joonistusvõistlusel „Pildile püütud muistend“ osalenud 2. klassi õpilaste hulgas

Saaremaa seitse karu. Erik Parvits, Tartu Kommertsgümnaasium. II koht joonistusvõistlusel 2. klassi õpilaste hulgas

Emalõvi saaki jahib, isane kõik ära õgib. Lõvi kuningaks on džunglis lausa kuninglikus mundris.

Tiiger

Vaatab vastu triipudes kuskil küüsi kriipides. Kuri iseloom on temal, seda õpetanud ema.

Ei ta ole sulle sõber, saba otski veidi kõver. Silmadest tal lendab tuld, ennast kaitses ei saa und.

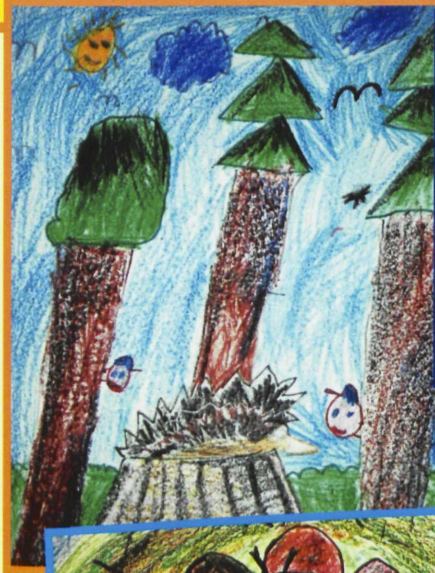
Luuletuste autor: Marit Karotamm, 6b klass, Tõstamaa Keskkool

Elevant Lontu kadumine

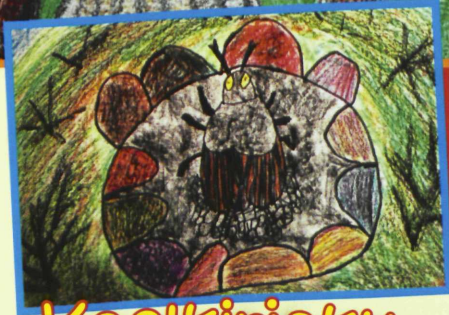
Loomaiaas elas elevant, kelle nimi oli Lontu. Ühel õhtul sõitis purjus autojuht loomaaeda sisse. Lontu oli väga hirmul ja jooksis minema. Kui ta metsa jõudis, leidis ta ühe koha, kus oli soe ja mõnus. Mitte keegi polnud Lontut näinud. Läks mööda kaks nädalat. Otsimine lõpetati.

Kätte jõudis kevad, Lontu otsustas välja tulla. Ta sattus tänavale. Kõik olid vapustatud, et ta ikka elab. Helistati loomaaeda ja kutsuti töötajad kohale. Nüüd on Lontu ilusti oma kodus.

Maris Kiirats 6b klass Tõstamaa Keskkool

Jänese lõhkine moka. Sheril Taim, Tartu Kommertsgümnaasium. III koht joonistusvõistlusel 2. klassi õpilaste hulgas

Kuidas siil oma tarkuse maha magas. Siimon Träss, Tartu Kivilinna Gümnaasium. III koht joonistusvõistlusel 1. klassi õpilaste hulgas

Kuidas sitikas kõva kuue sai. Helina Teppan, Tartu Kivilinna Gümnaasium, I koht joonistusvõistlusel 1. klassi õpilaste hulgas

Kaelkirjaku pikk kael

Kunagi, kui maailmas olid ainult jumalad ja loomad, oli kõikidel kaelkirjakutel lühike kael. Neil ei läinud siis pikka kaela vaja, sest puud olid madalad ja oma toidu said nad vabalt kätte.

Siis elas ka üks keevaline ja päris ulakas kirjak. Tema nimi oli Kirju-Mirju. Temaga oli tihti pahandusi: küll ehmatas ta vanu loomi, kiusas väiksemaid ja tegi ulakusi.

Ühel ilusal õhtul, kui ta väljas jalutas, nägi ta lühikest ja naljakat vanameest. Vanamehel olid seljas imelikud punased ja üpris suured riided. Kirju-Mirjule tegid need riided nalja

ja ta otsustas vanamehe kulul veidi lollitada.

Kirju-Mirju hiilis mehe selja tagant ligi ja sidus talle nõõri jala külge. Vanamees ei pannud mitte midagi tähele enne, kui Kirju-Mirju ta juba puu otsa vinnanud oli. Õnneks olid puud madalad, muidu oleks vanamees, kes ise väga lühike oli, kukkudes haiget saanud. Ja kukkus ta tõesti. Nii kui ta oli seal puu otsas natuke rabelenud ja Kirju-Mirju natuke naernud, murdus oks ja vanamees potsatas maha.

Nüüd tõmbas Kirju-Mirju kogu kirjakute liigile häda kaela. Vanamees osutus hoopis tähtsaks jumalaks Suurariks. Ta oli väga võimukas jumal ja karistuseks Kirju-Mirju nalja eest muutis ta kõik maailma puud nii kõrgeks, et kirjakud enam toitu kätte ei saanud.

Peagi hakkasid kirjakud haigestuma ja paljud isegi surid nälga. Keegi ei osanud mitte midagi teha. Arvati, et kirjakud surevad kõik ära. Lõpuks otsustati pöörduda teiste jumalate juurde ja armu paluda. Jumalad ei tahtnud Suurariga tülili minna ja puud madalaks muuta. Samas ei tahtnud nad ka seda, et kirjakud päris välja sureksid. Nad mõtlesid ja mõtlesid ja otsustasid kirjakute kaelad pikaks muuta – nii saaksid kirjakud toidu kätte ja Suurari nõidust ei peaks tühistama. Kirjakuid hakati pika kaela pärast hoopis kaelkirjakuteks kutsuma. Nii said kaelkirjakud endale pikad kaelad.

Gerli Selge 5a klass
Tartu Kommertsgümnaasium

Kuidas tiiger triibud sai

Kaugel-kaugel Aafrikas elas tiiger, kellel oli ühel päeval kõht nii tühi, et ta hakkas kõiki taga ajama. Aga ta ei saanud kedagi kätte. Siis otsustas ta väikest kitsetalle taga ajama hakata. Kuna kitsetall oli liiga väle, siis tiiger teda kätte ei saanud. Väsimusest mööda rada kõndides ei märganud ta porilompi ja kukkus sisse. Kuna lähedal vett polnud, raputas tiiger pori maha, aga mõni poritriip jäi ikka kasukale ja kuivas ära. Sellest ajast peale on tiigritel triibud seljas ja nad on triipudega leppinud.

Kert Jüriso 5a klass
Tallinna 37. Keskkool

✿ Kaks lõvi istuvad puuris, silmitsevad arstikoti sisu ja sarvraamidega prille. „Hea loomaarst oli,“ ütleb üks. „Jah,“ nõustub teine, „kahju, et enam tükikestki järel pole...“

✿ Loomaaias ripub leopardi puuri juures silt: „Ettevaatust! Värske värvi!“ „Pähh!“ arwab väike Liisa, kes vanaemaga mööda jalutab, „ja mina mõtlesin, et need tähnid on ehtsad!“

✿ Kaks laisklooma ripuvad loomaaias puuoks küljes. Nad hoiavad loiult ühe käpaga oksast kinni ja lihtsalt ripuvad. Ripuvad ühe päeva, ei liiguta, ei räägi, ei tee mitte midagi. Ripuvad teise päeva ja ei tee samuti mitte midagi. Kolmandal päeval sama lugu – lihtsalt ripuvad vaikselt. Neljandal päeval vahetab üks laiskloom käppa, teine aga käratab: „No mis sa rabelled, molkus?!“

✿ „Lapsed, kas te teate, kust elekter tuleb?“ küsib õpetaja. „Loomaaia!“ teatab Juku. „Miks loomaaia?“ imestab õpetaja. „Sest iga kord, kui meil elekter ära kaob, ütleb isa: kuradi ahvid, jälle keerasid valguse kinni!“

✿ Mehele tuleb vastu sõber, ahvipärdik käe otsas. „Kujutad ette, tuttav meremees kinkis mulle ahvi, aga ma ei oska temaga midagi peale hakata!“ „Siis vii ta loomaaeda.“ Mõne tunni pärast tuleb sõber jälle vastu, ahv käekõrval. „Kas sa ei läinudki loomaaeda?“ „Loomaaias käisime juba ära, nüüd läheme kinno.“

✿ Isa ja poeg kõnnivad loomaaias. „Krokodill Gena! Isa, vaata, seal on krokodill Gena!“ „No mis sa sellepärast karjud! Kes ta sulle on, sugulane või?“

✿ Juku: „Tädi, ma sooviksin, et sa elaksid 120-aastaseks!“ Tädi liigutatult: „Kallis poiss!“ Juku: „Jah, sest siis ma müüksin su loomaaeda ja teeniksin palju pappi!“

Sitikas Peetri tähetund

ANDRUS KIVIRÄHK

Väike sitikas Peeter oli seda hommi-
kut kaua oodanud. Seepärast tõu-
sis ta kiiruga, pesi ennast üle kere
ning pani selga uhiuue ülikonna. Kaela
sidus ta pisikese lipsu ja seisis siis tükk
aega peegli ees, et näha, kas kõik on ikka
korras.

Peetri õed ja vennad, kes olid veel til-
lemad, kõõlusid rohukörte otsas ja vah-
tisid oma vanemat venda suure uhkuse-
ga. Küll ta nägi kena ja viisakas välja! Aga
eks see pidigi niimoodi olema, sest Pee-
ter läks ju täna esimest päeva tööle. Loo-
maaeda! Nagu oleks ta mõni suur ja tähtis
loom, aga mitte väike sitikas.

“Kas sa süüa ei tahagi?” päris ema ja
pakkus Peetrile tükikest paiselehte, aga
Peeter raputas pead. Tal polnud sugugi
isu, ärevus oli nii suur! Ja ega tal polnud
aegagi, loomaaed tehakse ju varsti lahti.
Peeter kallistas ema, lehvitask õdedele ja
vendadele ning asus teele.

Peeter oli alati tahtnud loomaaias
töötada ja selle nimel palju vaeva näinud.
Ta oli õppinud pähe luuletusi ja harjutanud
tantse, et neid siis loomaaia külasta-
jatele näidata. Praegu kordaski ta mõttes
kõiki neid ilusaid salme ja muretses ise
kangesti. Kas kõik on ikka korralikult
peas? Küll oleks kole, kui ta külastajate
ees midagi segi ajaks!

Hirmsasti pabistades jõudis Peeter
viimaks loomaaeda. Külastajaid veel polnud, nüüd tuli leida vaba puur.
Näe, seal karu maja kõrval oligi üks!

“Vabandage, kas see puur seal on vaba?” küsis Peeter viisakalt. Aga
karu ei vastanud midagi, ainult vedeles uimaselt päikesepaistel, käpad
laiali. Peeter otsustas, et küllap tohib ta siiski sinna puuri minna. Ta
kõndis trellide vahelt ilma vaevata läbi – oli ta ju vaevalt sõstra suuru-

Illustreerinud HEIKI ERNITS

ne. Puuris kammis ta tundlaid ja jäi eru-
tunult külastajaid ootama.

Juba tulidki ühed – ema, isa ja laps.
Peeter ajas ennast sirgu, kummardas ja
hakkas luuletust lugema. Aga inimesed
ei teinud teda märkamagi. Nad kiirus-
tasid hoopis karu puuri juurde ja laps
hüüdis:

“Oi, kui tore mõmmi! Vaadake, kui
armsasti ta magab!”

Peeter jäi vait ja oli natuke õnnetu. Ta
ju nii püüdis, aga inimesed vahivad hoo-
pis karu, kes mitte midagi huvitavat ei
tee, ainult põõnab! Aga sealt tulid uued
külastajad ja Peeter otsustas neile tant-
sida. Ta alustas uljalt, hüppas ja kargas,
aga inimesed ei vaadanud tema poolegi,
vaid läksid jällegi karu juurde.

Ja nii juhtus ikka ja jälle. Inimesed tu-
lid, Peeter luges neile luuletusi, tantsis ja
laulis, aga mitte keegi ei pööranud talle
tähelepanu. Üks mees ütles isegi: “Näe,
täitsa tühi puur!”, samal ajal kui pisike
Peeter seisis lausa kikivarvul ja luges
valju häälega omaenda kirjutatud luule-
tust! Kõik tormasid vaatama paksu karu,
kes päev otsa ainult magas ja kellel pol-
nud uut ülikonda ega midagi!

Õhtuks, kui loomaaed kinni pandi, oli
Peetril hääl ära ja ta oli hirmus väsinud.
Aeglaselt kõndis ta kodu poole ning oli
väga kurb.

Värvavas jooksid õed ja vennad Peetrile vastu.

“Lõpuks ometi!” hüüdsid kõik kooris. “Lõpuks oled sa kodus! Küll me
igatsesime sind!”

Ja kõige tillukesem õde küsis hästi haleda häälega:

“Peeter, kas sa homme lähed jälle loomaaeda?”

“Ei lähe,” ütles Peeter.

LÕVI

Kuna Tallinna loomaaias oma lõvi pole, võid sa selle endale ise meisterdada.

Kõigepealt pead sa hoolikalt välja lõikama looma keha ja pea. Selle järel võta appi joonised 1,2 ja 3.

Keha (joonis 1). Voldi lõvi keha kokku mööda telgjoont A. Voldi sisse A-joonega ristuv joon B. Voldi sisse jooned C ja C ning D ja D, rinnal aga kergelt E ja E. Tee rinnaesine karvaseks. Kui keha on mööda telgjoont kokku volditud, keera pinnad 1 ja 2 mööda murdejoont C keha peale ja liimi kinni. Kooluta kergelt sisse rinnaesine mööda E-jooni.

Liimi saba otsapidi kinni pinnale 3. Jälgi, et saba saaks õigesti kohale (vaata joonist 3). Voldi pinnad 3 ja 4 mööda jooni D ja D koos sinna kinnitatud saba-

ga kokku ja liimi kinni. Liimi üksteise peale kokku kõhualused lapakad 5 ja 5.

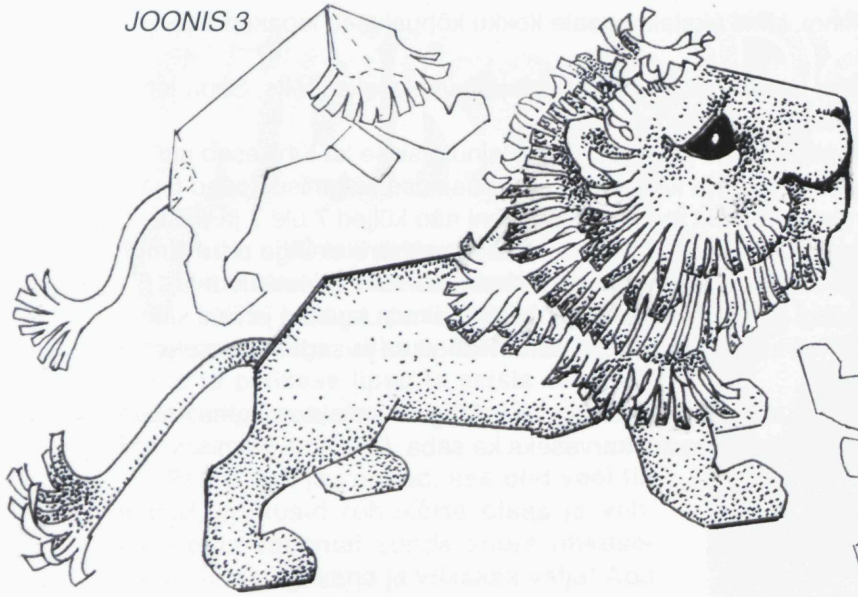
Pea (joonis 2). Lõvi pea karvaseks tegemine jäta viimaseks tööks. Seda tee siis, kui kõik liimimised on liimitud.

Voldi hästi täpselt sisse pikad jooned F ja F. Painuta sisse ka lühikesed jooned pealael, ninaotsal, lõual ja kurgu all. Liimi lõuaaluse külgmised osad 6 ja 6 sisse kinni märgistatud joont mööda. Liimi kinni näo küljed 7 üle 7 ja 8 üle 8, kui kaugemale, seda vaata hoolikalt oma lõvi näo pealt järele! Õige pisut liimi pane ka nina külgede alla. Joonisel märgitud kohtadel liimi kuklatükid 9 ja 10 pea külgedele alla, jälgi joont kõrvade kohal. Nüüd painuta laubale ja liimi kinni lapakas 11, aga ainult keskepaigast, sest pärast tahad sa ju seda karvaseks teha.

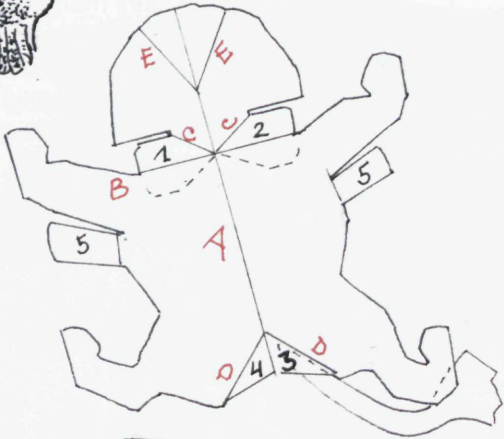
Lõika lakk kääridega karvaseks. Liimi pea keha külge – selleks on keha keskel tähistatud koht. Sasi karvaseks karvaseks ka saba. Lõvi ongi valmis.

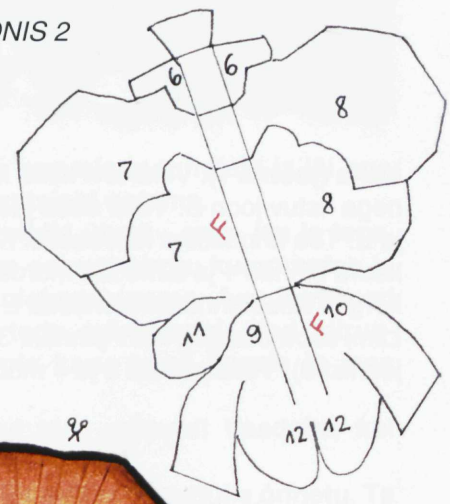
JOONIS 3

JOONIS 1

JOONIS 2

Perioodika AS
Lasteajakiri

TÄHEKE

Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6
10119 Tallinn
taheke@periodika.ee

Peatoimetaja
ILONA MARTSON
Kunstiline toimetaja
PRIIT REA
Toimetaja
PRIIT LIIVISTE
Reklaam
ARTUR JURIN

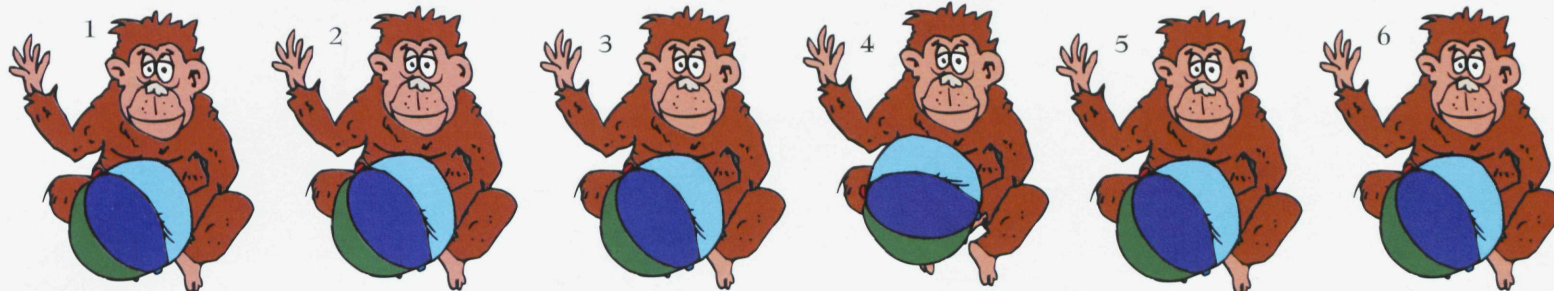
Toimetuse telefon
6 463 697

Tähekest saab
tellida
otsekorraldus-
lepinguga

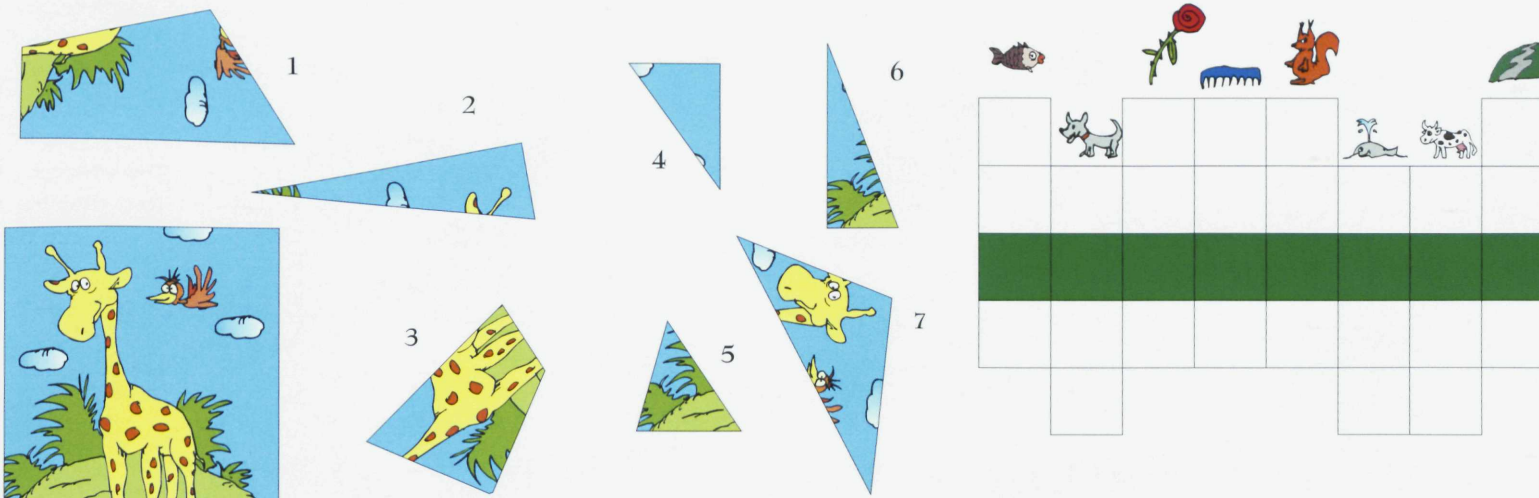
www.tellimine.ee
tel 6662535

**ESIKAANE
JONISTAS
REET REA**

MITU SARNAST AHVI ON PILDIL?

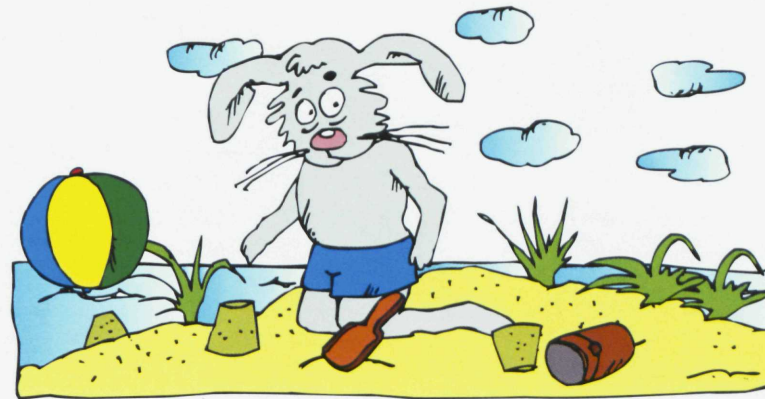

MILLISEID TÜKKE SAAB KASUTADA, ET SAMASUGUNE PILT SAADA?

LAHENDA RISTSÕNA!

MITU ERINEVUST LEIAD?

Joonistanud ARTUR JURIN

Loomaaed on alati uus

Kui loomaaia direktor Mati Kaal omal ajal esimesse klassi läks, küsis klassijuhataja igalt lapselt, mis ta nimi on, kui vana ta on ja kelleks ta tahab saada. Tüdrukud tahtsid arstideks ja õpetajateks, poisid lenduriteks ja autojuhtideks. Mati tahtis hakata aednikuks. Ja selle peale hakkas kogu klass kõva häälega naerma. „See naer on mul siiani selgelt meeles. Aga lõpuks saigi minust aednik, olgu küll, et loomaaias,“ kinnitab 35 aastat loomaaias töötanud mees.

Mati Kaal, mis loomaaias uut on ?

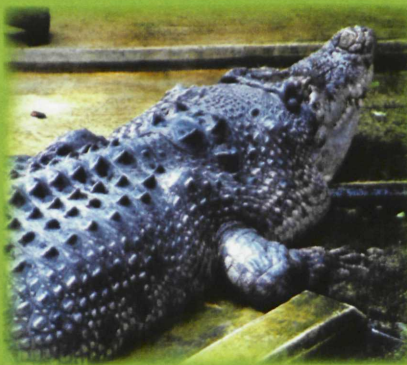
Loomaaed on iga päev uus. 35 aasta jooksul ei ole olnud ühtki päeva, mis eelmise või järgmisega sarnaneks. Asja avati alpinaarium, jaanipäeva paiku avame uue hüäänide maja, plaanis on lähiajal alustada elevantimaja juurdeehitusega.

Kui palju on loomaaias elanikke ?

Elanikke on umbes paar tuhat, erinevaid liike 500 ringis.

Millal lövi loomaaeda tuleb ?

See oleneb mitmest asjast. Plaan on täiesti olemas, aga kõigepealt on vaja uuendada puuristikku, et see rahvusvahelistele nõuetele vastaks. Kuna lövi peaks tulema meile otse Indiast, siis takistab seda ka prae-

Fotod: RAIVO TIIKMAA

gu India ja tema naabermaa Pakistani vaheline tüli.

Mis on teie enda lemmikloom ?

Amuuri leopard on ilmeksimatult minu lemmik imetajatest ja habekotkas lindudest. Aga muidugi on kõik loomad ilusad, ma ei ole elu sees näinud ühtki inetut looma.

Kuidas peaksid lapsed loomaaias käituma ?

Esimene asi, mida lapsed peavad meeles pidama, on see, et loomad elavad siin oma igapäevast elu. Lapsed tulevad loomadele külla nende koju. Ja võõras kodus tuleb ennast üleväl pidada vastavalt nende reeglitele, mis on seal paika pandud.

Loomale antud ruumi kaitseb ta nagu oma kodu. Kui keegi torkab sõrme läbi võre, tähendab see juba sissetungi nende koju ja see sõrm lihtsalt hammustatakse otsast ära. Hea, kui asi lõppeb ainult sõrme otsast ära hammustamisega. 35 aasta jooksul on kiskjad oma kodu kaitseks 10 kätt lausa õlast saadik ära hammustatud. Naljategemist selliste asjadega pole.

Loomaaia loomade kõige suuremaks mureks pole üldse see, et neil on aed ümber. Kõige raskem on nende jaoks hoopis igavus. Looduses kulutavad nad oma aja selleks, et leida toitu. Siin tuuakse neile aga kindlal kellaajal toit ette. Mida aga teha ülejäänud ajal? Sellepärast on nad õnnelikud, et neile tuuakse inimesi näha. On täiesti jälgitav, kuidas loomad arvavad, et inimesed on toodud loomaaeda nende löbustamiseks, mitte vastupidi.

Mida peaksid tegema need lapsed, kes ka kunagi loomaaeda tööle tulla tahavad ?

Kui lapsed tahavad loomaaeda tööle tulla, peavad nad loodusõpetuse tunnis hästi tähele panema. Soovitav oleks tulla ka loomaaeda väikeste loomasõprade ringi, mis alustab tööd iga aasta oktoobri alguses. Seal saab igaüks selgusele, kas ta tõesti loomi nii väga armastab, või armastab seda lihtsalt öelda.

PRIIT LIIVISTE